

Anti pestprotocol

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Belang van een pestprotocol	2
2. Wat wordt onder pesten verstaan?	
3. Wat zijn signalen van een peestsituatie?	3
4. Wat doet de school aan preventie?	
5. Hoe zet de school het sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem in bij de aanpak van pesten?	4
6. Hoe wordt dagelijks aandacht gegeven aan een positief klimaat?	
7. Welke omgangsregels zijn er en hoe worden die levend gehouden?	6
De-drie-deuren-afspraken (nog aanvullen in de bouwvergadering)	
8. Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt (vijfsporenaanpak)?	8
9. Wat zijn de consequenties bij pestgedrag?	
10. Begeleiding en adviezen aan betrokkenen:	9
A. BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING	10
B. BEGELEIDING VAN DE PESTER	11
C. HULP AAN DE ZWIJGENDE MIDDENGROEP	12
D. ADVIEZEN AAN DE OUDERS/VERZORGERS VAN ONZE SCHOOL	12
11. Instanties die zich met pesten bezighouden, zowel binnen als buiten de school.	13
12. Tot slot	14

1. Waarom is een pestprotocol belangrijk?

VEILIGHEID

Eén van de kernwaarden van basisschool Jeanne d'Arc is VEILIGHEID. Kinderen, ouders en leerkrachten moet zich veilig voelen op school. In een fijne leer- en werkomgeving kunnen kinderen tot leren en ontwikkeling komen.

Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten (ondersteunend personeel) en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt de vijsporenaanpak genoemd. Daarbij worden gebeurtenissen die te maken hebben met de pestsituatie vastgelegd, zodat het verloop gevolgd kan worden. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen.

Met dit protocol erkennen we dat pesten een probleem is en dat het niet geaccepteerd en zeker niet gedoogd wordt. Naast dat we preventief te werk gaan, ondernemen we actie als er sprake is van pesten. De stappen die genomen moeten worden zijn helder. Voor de pesters is duidelijk dat wat ze doen risico met zich meebrengt. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat, als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Daarom ondertekenen leerkrachten, kinderen en ouder/verzorgers via de MR dit document om het belang te onderstrepen.

2. Wat wordt onder pesten verstaan?

DEFINITIE VAN PESTEN OP SCHOOL:

"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen." Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week / regelmatig. Pesten komt ook wel eens bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Voortdurend / vaak

3. Wat zijn signalen van een pestsituatie?

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere groepen wordt er gepest. We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat en ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten. Signalen kunnen zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven met tekst over een andere leerling
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken of bewust kapotmaken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- negatief praten over iemand die er niet bij is (roddelen)

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid; je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en of leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Steeds weer geldt hier: "Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander!"

4. Wat doet de school aan preventie?

HET KLIMAAT VAN DE SCHOOL

Basisschool Jeanne d'Arc vindt een goed pedagogisch klimaat en een prettige sfeer zeer belangrijk. We stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Om dit mogelijk te maken hanteren we in alle groepen afspraken en bespreken die met de leerlingen.

IEDEREEN UNIEK, SAMEN STERK!

De slogan van onze school zegt het al: iedereen is uniek. Ieder met zijn of haar eigen uiterlijk en persoonlijkheid. Daarom hanteren wij de regel dat we iedereen met respect behandelen en niet oordelen op uiterlijk- of innerlijkheden. Samen zijn we sterk en sluiten dus niemand uit. Roddelen en schelden horen niet thuis bij ons op school. Is er ruzie, dan proberen we dat pratend op te lossen. We respecteren ook onze eigen en elkaars spullen; zijn hier zuinig op en houden de school netjes.

LEEFSTIJL

Leefstijl richt zich op de ontwikkeling van sociaal-emotionele vaardigheden, zodat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen. Het programma besteedt aandacht aan vaardigheden als kennismaken, luisteren, communiceren, zelfvertrouwen, gevoelens uiten, assertiviteit en weerbaarheid, conflicten oplossen, omgaan met groepsdruk, risico's inschatten en doelen stellen.

5. Hoe zet de school het sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem in bij de aanpak van pesten?

ZIEN!

Op onze school hanteren we een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem: "ZIEN!" Hiermee brengen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van groep 1 t/m groep 8 systematisch in kaart. Het geeft zicht op de eventuele ondersteuningsvragen van leerlingen en groepen. ZIEN! verbindt aan een ingevulde vragenlijst indicatie-uitspraken die de leerkracht helpen om het gedrag van het kind of van de groep te begrijpen. Het zijn uitspraken die verder gaan dan een symptoombeschrijving. Concrete doelen en handelingssuggesties per indicatie-uitspraak helpen de leerkracht om een leerling of de groep gericht en planmatig te ondersteunen.

6. Hoe wordt dagelijks aandacht gegeven aan een positief klimaat?

KRING

Op een jenaplanschool neemt de kring een belangrijke plaats in. Het is dé plaats om zaken te bespreken, zeker als het onderwerpen betreffen die de hele groep aangaan. Bij pesten en een slecht klassenklimaat is dat zeker het geval. De pester en gepeste staan niet alleen. Pesten is een groepsgebeuren. Want ook de (zwijgende) meerderheid is partij.

AFSPRAKEN

Als kinderen afspraken niet nakomen, zoals het niet respecteren van een ander, worden kinderen daar op aangesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak en oplossing), om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

We bieden de pester even de gelegenheid om zijn of haar leven te beteren alvorens zijn of haar ouders bij het wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

CYBERPESTEN

In deze moderne tijd, waarin social media een steeds grotere rol speelt, verplaatst het directe pesten soms naar een meer verborgen manier van pesten. Via sms, mail, chat, Hyves, Facebook, Twitter en andere vormen van social media, bereiken berichten de gepeste. Onder cyberpesten valt ook het misleiden via internet of mobieltje, bedreigen via internet of mobieltje, roddelen via internet, inbreken in iemands mailbox of chatprogramma, foto's ongewild met mobieltjes en webcam op internet plaatsen, of het verspreiden van virussen. Als kinderen hiermee in aanraking komen adviseren we hen om bewijzen vast te leggen: maak een print screen, foto, kopie o.i.d. en ga ermee naar je ouders en/of leerkracht!

7. Welke omgangsregels zijn er en hoe worden die levend gehouden?

De regels op school zijn onderverdeeld in 3 grote groepen. De *drie-deuren-afspraken*. Na elke "deur" gelden er relevante regels. Zo zijn er regels die horen bij het binnengaan via de poort: de regels van het schoolplein. Deur twee is de buitendeur; welke regels gelden er in de aula en de gang? De derde deur is de klassendeur. Bij het binnengaan in de klas zijn er ook specifieke regels.

POORT

De regels op de speelplaats zijn:

Als je ruzie hebt, probeer je het al pratend op te lossen. Wanneer dat niet lukt, ga je naar degene die buiten loopt.

Houd rekening met elkaar: spelen moet leuk zijn voor iedereen!

Vanaf de poort loop je naast je fiets.

We zijn zuinig op elkaars spullen en op de omgeving.

Afval van eten en drinken: in de afvalbak!

DE BUITENDEUR

De (aanvullende) regels in de gang :

1. We lopen rustig in de gang en houden rekening met elkaar
2. We zorgen samen dat de gangen netjes zijn

De (aanvullende) regels in de aula :

1. Licht uit: we zijn stil en luisteren tijdens de optredens
2. Kinderen die op het podium staan doen hun best..... Applaudiseren mag, "boe" roepen niet.

DE KLASSENDEUR

De regels in de klas zijn:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

In het begin van het schooljaar worden deze regels met de kinderen besproken in elke klas.

Halverwege het schooljaar wordt er opnieuw aandacht aan besteed.

Het pestprotocol komt expliciet aan bod tijdens thema 5: "iedereen anders , allemaal gelijk"
van Leefstijl en op het moment dat er sprake is van een pestsituatie.

OMGANG BUITEN DE POORT

Pesten gebeurt soms ook net buiten de poort, onderweg of thuis. Probeer ik deze gevallen de juiste weg te vinden en je zorgen met iemand te delen. Kijk hiervoor op pag. 13 en 14 van dit protocol.

8. Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIJF STAPPEN (vijfsporenaanpak)

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten worden de volgende stappen gevolgd:

STAP 1	Kinderen er eerst zelf (en samen) uit laten komen
STAP 2	Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of gepeste wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen
STAP 3	De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)
STAP 4	Met de groep wordt besproken wat de rol van iedereen is bij het pestgedrag en hoe de groep ingezet kan worden om pestgedrag te stoppen en verder te voorkomen
STAP 5	Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Er wordt een aantekening gemaakt in ParnasSys, zodat er zicht is op herhaaldelijk pestgedrag, ouders worden hiervan op de hoogte gebracht. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing

9. Wat zijn de consequenties bij pestgedrag?

FASE 1	- Eén of meerdere pauzes binnen blijven; - Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn; - Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem; - Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt; - Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Gesprekken worden altijd vastgelegd door de leerkracht.
FASE 2	Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken
FASE 3	Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk (SMW)
Fase 4	Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden
Fase 5	In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden

10. Begeleiding en adviezen aan betrokkenen

A. BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld : je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'over' beschermen of: "ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen.....". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstraining (IMW); Jeugdgezondheidszorg; huisarts; schoolmaatschappelijk werk.

B. BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;

- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD of schoolmaatschappelijk werk

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

Een problematische thuissituatie

Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)

Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt

Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan

Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

C. HULP AAN DE ZWIJGENDE MIDDENGROEP

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen pesten te maken, zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas, bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruik makend van verschillende werkvormen.
- Als de leerkracht met de groep spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daarbovenuit te tillen. Gebeurt dit niet, dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.

D. Adviezen aan de ouders/verzorgers van onze school:

ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;

- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

11. Instanties die zich met pesten bezighouden, zowel binnen als buiten de school.

WEBSITES:

www.pestweb.nl

Website met informatie voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Het protocol van b.s. Jeanne d'Arc is deels gebaseerd op de adviezen die worden gegeven op deze site.

www.primamethode.nl

De PRIMA anti-pestmethode is een praktische en uitgewerkte methode, waarmee u pesten structureel kunt aanpakken en voorkomen op uw basisschool. De methode is gebaseerd op het ontwerp van de Noorse pestdeskundige Dan Olweus.

De PRIMA anti-pestmethode is beschikbaar voor alle basisscholen in Nederland. De methode is aangepast aan de bevindingen uit een onderzoek naar het gebruik en de effectiviteit van PRIMA op 24 basisscholen, uitgevoerd door TNO Kwaliteit van Leven.

<http://www.moed.nl/>

Site van de stichting tegen zinloos geweld (lieveheersbeestje).

<http://www.pestenschool.com/>

Oefeningen en tips tegen pesten en een betere sfeer in de klas.

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/documenten-en-publicaties/brochures/2012/12/21/ontwikkeling-van-sociale-veiligheid-in-en-rond-scholen-p-s-o-en-v-s-o-2006-2012.html>

PDF bestand over sociale veiligheid op scholen.

INSTANTIES:

GGD Hart voor Brabant:

<http://www.ggdhvb.nl/nl-NL/Themas/Mijn-kind/Problemen/Pesten>

Contact GGD 0900-4636443 (lokaal tarief), of vraag om een bespreking in het Zorgteam van de school, via de leerkracht van uw kind.

SMW: Astrid van den Berg

Inloopsprekuren op basisschool Jeanne d'Arc: elke vrijdag van 9.00 – 11 uur

Of vraag onze IB-er: Juliette of Tonny (administratie) voor het telefoonnummer.

Centrum Jeugd en Gezin

Tilburg West MFA Het Kruispunt

Sabelhof 12

5044 JR Tilburg

T: 013-5952810

12. Tot slot:

Weet de juiste weg te vinden!

Wacht niet met vragen of als je in een peestsituatie zit:

Stap naar je leerkracht, of een ander persoon op school waar je vertrouwen in hebt!

Onze ouders/verzorgers raden we aan hetzelfde te doen.

SAMEN STERK TEGEN PESTEN!

Handtekening Directeur	Handtekening MR teamgeleding	Handtekening Leerling leerlingenraad	Handtekening MR oudergeleding
datum	datum	datum	datum